

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izkaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se depošila do odpovedi. — Udje „Katoličkega tekmovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, da obsegajo 4 strani 40 vin, na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koreška cesta štev. 5. — Rokopis se ne vrača. — Upravnštvo: Koreška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserati tu reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat K 180. Za večkratna oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanka“ stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldna. Nezasprte reklamacije so poštne proste.

Delokrog komisije za določitev mej.

Maribor, 18. avgusta. Mednarodna Komisija za določitev končnoveljavnih mej med Jugoslavijo in N. Avstrijo je izdala v slovenskem, francoskem in nemškem jeziku sestavljen in od angleškega polkovnika Crawena kot predsednika komisije ter od nemškega in jugoslovanskega komisarja podpisani razglas, ki se glasi v svojem slovenskem delu: Komisija za razmejitev med Avstrijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev naznanja prebivalstvu prizadetih krajev, da je po določilih senzermenske pogodb, člen 29, njena naloga edino le ta, da določa na terenu (v naravi) meje, opisane v navedeni pogodbi.

Komisija torej ni kompetentna, da se bavi z ureditvijo vprašanj pri-

vatno-pravnega ali narodnega značaja.

Komisija je smatrala za potrebno, da daje to prebivalstvu prizadetih držav na znanje z ozirom na razmejitev, ki so ji došle od strani prebivalstva.

Maribor, 16. avgusta 1920.

General Ante Plevič, komesar kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

(Iz gorenjega razglasa je torej jasno razvidno, da so vsa pričakovanja obmejnih nemčurjev, da bodo morda z nacionalističnimi demonstracijami izsilili od komisije kako njihovim nacionalističnim namenom in težjam ugodno rešitev v prilog Nemški Avstriji, brez vsakega upa na uspeh. Op. ur.)

Naš državni proračun in naše finance.

(Govoril na shodu „Jugoslov. kmeitske zveze“ posl. J. Vesenjak.)

Naši državni dolgovi.

Marsikdo živi v lahki veri, da naša nova država nima dolgov. Žal, da temu ni tako. Imamo prav izdatne dolgove in težka bremena, ki smo jih morali prevzeti iz predvojne dobe, dalje takšna, ki smo jih napravili med vojno in končno takšna, ki so nam jih naložili ob miru naši zaveznički ententi, ali smo jih napravili dosedaj mi sami, ker ni bilo za redno upravo in za ureditev države dovolj sredstev iz dosedanjih državnih dohodkov.

Imamo torej v glavnem sledeče državne dolgove:

1. Stari, predvojni dolgovi iz bivše Avstrije in Ogrske, kolikor zadenejo pokrajine, ki so pripadale tej državi. Znesek teh dolgov je zelo velik, natančne številke še niso znane, ker jih določi posebna mednarodna komisija na Dunaju in v Parizu.

2. Novo breme je takoimenovan tribut za svobodo. Ta znaša 1500 milijonov frankov v zlatu in ga plačajo Jugoslavija, Cehoslovaška, Poljska, Rumunija in Italija v takoimenovani reparacijski antantini fond.

3. Imamo takoimenovano pavšalno posojilo od Anglezov in Francozov v znesku 50 milijonov frankov.

4. Od decembra 1919 do julija 1920 mesečni avans ali predujm v skupnem znesku 48 milijonov frankov.

5. Od Amerike 55 milijonov dolarjev za nabavo vsakovrstnih potrebsčin.

6. Med vojno posojilo v Ameriki v znesku 12 milijonov dolarjev za oborožitev in vzdrževanje jugoslovanskih prostovoljev v srbske vojske

7. Okroglo 2 milijardi nekonvidiranega dolga, ki ga je napravila srbska vlada pri zavezničkih tekom vojske za armado in vzdrževanje in podporo beguncem.

8. Kakor naš pod štev. 1 imenovani predvojni dolg imamo tudi srbski predvojni dolg v okroglem znesku 900 milijonov dinarjev.

9. Domače notranje posojilo iz leta 1919 v znesku 268 milijonov K.

10. Državni dolg onih 20%, ki so bili odvzeti pri zamenjavi denarja.

11. Tekoči dolg pri naši Narodni banki, kateri je po izkazu ministra Jankoviča znašal letos aprila 247 milijonov dinarjev in je sedaj že večji.

12. Neporavnana državna plačila za nabavo državi, posebej še armadi.

Izračunajte si vse to po dnevnem kurzu v naših kronah, pa boste razumeli, kako težka so že državna bremena. Za nje je treba obresti in odplačiti ali amortizacijo.

V tem oziru imamo edino točko, da dobi naša država vojne odškodnino, ki jo tvori prej imenovan reparacijski fond in velikanske svote, ki jih morajo plačati premagane države: Nemčija, Bolgarija, Avstrija, Madžarska in Turčija. Ako dobimo tukaj res na podlagi pogodbi ono svoto, ki je sedaj od entente obljubljena, potem bi lahko plačali vse naše imenovane dolbove. Sveda je pa pomniti, da mora velik

del odškodnine iti za obnovo porušenih in po vojski opustošenih krajev. To naši domači slovenski finančniki navadno premalo uvažajo.

K državnim dolgovom in obveznostim moramo računati tudi vojna posojila. Sicer je pri nas na inicijativi bivšega ljubljanskega župana in sedanjeg zastopnika v Pragi, g. Iv. Hribarja, nekaj časa zavladalo geslo: vojna posojila se kratkomalo ne plačajo; toda sčasoma se ljudje streznejo od takšnih radikalnih gesel, ker uvidevajo, da škodujejo samo lastnim državljanom. To se je zgodilo na Ceškem in zgodilo se bo tudi pri nas. Sicer pa je naše stališče o vojnih posojilih znano in ni treba, da bi o tem posebej razpravljali in naše skele ponavljaj.

Primanjkljaj.

Že v prvem delu sem ugotovil, da imamo v vseh dosedanjih proračunih primanjkljaj ali deficit. V proračunskega leta 1919-1920 je bil deficit preliminiran s 337 milijoni K, v resnici pa je znašal koncem proračunskega leta okroglo dvakrat toliko ali dnevno 20 milijonov K. To ugotavlja g. minister Jankovič v svojem eksposedu v državnem zboru dne 14. marca t. l., torej mož, ki je merodajan kot bivši finančni in sedanji poljedelski minister, katerega ste imeli čast in priliko spoznati in slišati tudi na našem orlovske temu.

Omenjal sem tudi, kakšen bi bil deficit po pravnih proračunih za leto 1920-1921.

Jasno je, da je ob takšnem stanju naših finančnih treba največje previdnosti in največje vestnosti, pa tudi nestrankarske objektivnosti.

Kako so gospodarili.

Pred približno enim letom je izbruhnila kriza, Protič je odstopil in končna rešitev je bila ta, da so demokratje ali liberalci skupno s socialističnimi demokratimi imeli vso oblast v rokah skozi več kot šest mesecov. In to dobo so gospodarili tako, kakor da imamo v državnem gospodarstvu denarja več kakor preveč.

Ako se kje dogodi, da skušajo socialisti in samostojneži s plitvimi in brezvestnimi hujskarijami nastopati proti nam, potem jim le temeljito poklicete v spomin to dobo! Opozorite jih, kaj in kako se je dešalo z izvoznicami na škodo ljudstva in državnih finančnih, samo v korist liberalnih bank, židovskih verižnikov in tudi socialističnih organizacij. To je doba, ko so kričali socialisti in samostojneži po deželi: če se vpišete k nam, dobite poceni cuker, moko in drugo! Mislite, da je šla agitacija brez zlorabe državne oblasti in njenih sredstev?!

Koliko pa je bilo nakazanih milijonov socialističnih organizacij prehranjevalnim organizacijam kot brezobrestno posojilo, odnosno obratni kapital! Prav zanimivo bi bilo vedeti, koliko so te organizacije že vrnilne. Te organizacije nam odkrivajo tudi vir, iz katerega se plačujejo agitatorji in hujskari proti nam. Mi nimamo proti temu nič drugega, kakor naše odkrito delo.

Na korist nemških socialistov v Nemški Avstriji se je oškodovala pri državnih dohodkih naša država. Izvršile so se proti vsem predpisom, ki so jih

ti gospodje sami dali, oprostitve od naplačevanja carine v korist raznih liberalnih eksporterjem. To je ponovno ožigosal celo v zbornici minister Protič in minister Jankovič. Ni čuda, ako so lahko gospodje zbirali ogromne strankarski sklad. Beograjski listi so znali poročati o 90 milijonih dinarjev.

Da bi izpodobili tla radikalcem, so v bogati Voivodini (Bačka, Banat in Baranja) opustili takoimenovan vojni davek. Tudi to je ugotovil prej imenovan srbski finančni minister Velizar Jankovič. V Makdoniji se je iz istega strankarsko-agitatoričnega razloga plačevanje ustavilo z utemeljitvijo, da se izvršil nov predpis davkov po srbskem načinu, kakor da se ta naplačila ne bi mogla vracenati.

To in še mnogo drugega je treba dobro oharati v spominu!

Katera bremena so najtežja?

Med državnimi izdatki obremenjujejo poleg obresti in amortizacije za državne dolgove najbolj tri postavke in to so: 1. stroški za vojaštvvo, 2. stroški za državno upravo, torej za uradništvo, in 3. izdatki za invalide.

Spominjate se še vsi, kako smo ob prevratu vsi verovali v Wilsonove besede in upali, da bomo zares dosegli pravičen mir in nam nikoli več ne bode treba vojaštva in stroškov za vojaštvvo v toliki meri, kakor je bilo to pred svetovno vojsko. Bridko smo prevarani. Ako hočemo imeti zavarovane naše itak krivično nam odmerjene meje in pa sigurnost imetja in življenja, moramo imeti naše vojaštvvo, ki nam čuva mir in red v državi sami, kjer marsikdo noče vedeti, „kam je moje in kar tvoje.“ Še bolj pa nas sili temu naš položaj in naši odnose sosedi, ki upoštevajo nas in naše pravice le v toliko, kolikor se bojijo naše vojske. Te okolnosti nas silijo, da imamo v državnem proračunu za vojaštvvo ogromno sveto 4 milijarde 484 milijonov K.

Plače državnih nastavljencev tvorijo drugo izmed največjih državnih bremen in so dosegle za državne finance naravnost nevarno višino. Tudi uradništvo si bo moralno biti svesto izredno težavnega položaja, v katerem se nahaja naša država.

Svetovna vojska nam je prinesla v proračun novo težko postavko: izdatke za invalide, v dove in sirote. Naj navedem v pojasmilo tudi tukaj par stvari! V naši državi imamo nad 200.000 več ali manj populoma ali pretežno delancezmožnih mož in mladenci-invalido. Imamo dalje 265.000 rodbin, katerim so očetje, njihovi prehranjevalci, padli. Končno imamo nad 27.000 dece, ki vsled vojske nimajo ne očeta in ne matere. Podpore za vso to ogromno armado reverež znašajo v proračunu okroglo 1 milijardo in 12 milijonov K. Na te reveže naj mislimo posebno tisti, ki vedno še hujskajo na nove vojske in se sami v slučaju resnosti stiskajo v varne kote!

Obnovitev materiala za železnice, za telegraf in telefon ter druge prometne naprave je nadaljna velika postavka v državnem proračunu.

Ni zavidanja vredna naloga vestnega finančnega ministra, ki hoče kriti vse naše redne potrebu, obrestovati in amortizirati dolgove in poravnati deficit.

Novi davki.

Naš finančni minister je posegel in sicer preveč radikalno in enostransko, po najtežjem sredstvu, ki naj omogoči redno državno gospodarstvo in to so novi davki in silno povisitev obstoječih davkov in sicer indirektni ravnotako kakor direktnih. Zavedamo se, da bodo ob takšnem proračunu nova bremena morala priti, ali veliko vprašanje je, ali so od finančnega ministra nameravana bremena primerno razdeljena.

Povsod povdarnamo svobodo in enakopravnost vseh plemen in vseh pokrajjin. Smo si bratje in hočemo si biti bratje, toda moramo si biti bratje tudi pri plačilu. Vse pokrajine naj imajo bistveno isti davčni sistem in ista bremena. Prepričan sem, da bomo vse skupaj voljno prenašali bremena, ako bodo povsod enaka in ako se bodo povsod predpisovali in iztirjivali davki z isto strogo, kakor se vrši to pri nas,

Invalidni davek.

Že prej sem omenjal število invalidov, vdov in sirot, ki smo jih dobili v državi po svetovni vojski. Kako grozne so pač posledice vojne posebno v tem oziru. Izračunali so, da bi v Evropi imela vsaka rodbina lepo novo hišo z najmanj 4 sobami in vsemi gospodarskimi poslopji, pa še celo vrsto drugih naprav, ako bi se v svetovni vojski porabljeni denar uporabil v te svrhe. In kaj imamo sedaj? Razrušena mesta in vasi, razdrapano zemljo in nepregledne vrste možnih v najboljši starosti slepih, pohabljenih, notranje-bolnih in za njimi vdove in sirote. Prej skrbeci prehranjevalci in delavci so zdaj sami navezani na milost.

V principu torej ne moremo biti proti pomoči tem najbednejšim našim državljanom, zahtevamo le, da bodi vse razdeljeno pravično, brez zlorabe.

Nameravani invalidni davek je v jedru doklada na vse direktne davke in državne doklade, prej deležne, ter bi znašal sledče: na 80 K direktnega davka 8 K invalidnega davka; na 200 K 24 K, na 400 K 48 K, na 800 K 96 K. Ako bi se že morali odločiti za nov davek, bi se jaz odločil v prvi vrsti za tega, ker omogoči obskrbo teh naših največjih sirmakov in ker zadene še razmeroma najbolj jednakomerno vse sloje in vse pokrajine.

Trošarina.

Vse drugače je s trošarino, ki jo hoče finančni minister uvesti na 19 predmetov in bi naj vrgla to leto okroglo 520 milijonov K. Naj navedem glavne postavke. Davek bi znašal: na sladkor 400 K na 100 kg, kavo 400 K, riž 80 K, olje 80 K (izvzeto doma pridelano olje za domačo rabo), pivo 8 K stopnja ekstr., tina vina, ki imajo 16% in več alkohola, 1200 K na 100 litrov, liker in konjak 1600 K, rum 1200 K, sveče 80 K 100 kg, električna luč 20 K za eno žarnico do 32 sveč, plin 80 v na 1 kubični m, karbid 120 K na 100 kg, spirit 40 K na 1% pri 1 hl, žganje iz sadja 20 K na 1% pri 1 hl, mineralne vode 80 v pri 1 litru, preparirane vode (malinovec 40 v pri 1 litru, kvas 4 K pri 1 kg).

Gotovo je, da teh dakov in v tej višini pač ne moremo spreteti. Posebno pa je nemogoče tako obdobjati z užitino živež in luč.

Za kuhanje žganja iz lastnih pridelkov in v lastno porabo imamo sicer olajšave, toda davkaprosti znesek je razmeroma veliko manjši, kakor je bil po dosedanjem zakonu. Gotovo tu še ni padla zadnja beseda, kakor tudi pri nobenem od nameravanih dakov ne.

Kolkovine in pristojbine (dedarine in prenosnine).

Med najhujša nameravana bremena v novem proračunu štejem kolkovine in pristojbine. V božjem imenu bi pri obupnem finančnem položaju naše države še pristal na izenačenja in zvišanja kolkovin po znanih skalah I, II in III, toda odklanjati moram ogromno povišanje pristojbin na dedščine in darila, ter prenosnine.

Dokazano je, da se vsaka realna posest prenese povprečno v 15–16 letih enkrat. Ako vzamemo to za podlago in si izračunamo pristojbine (procente) na podlagi zahteve finančnega ministra, potem mora naš kmetski stan propasti ali pa mora kmet in davkar ogorljivati državo, če nočemo propada.

Ne bom navajal tukaj dokazov, ker bi preveč razburjali zborovalce, navajal sem jih v finančnem odseku in tam je večina z menoj vred zavzela odklonilno stališče. Posebej pa še se mi zdi krivično, da naj vsak najmanjši posestnik plača poleg običajne pristojbine na premoženje še takojimenovan realno pristojbino.

Poseben odlomek pri pristojbinah tvori tudi davek na vstopnice. Sem za davek na zabavne prireditve, pa naj jih priredi kdorkoli in kjerkoli, magari tudi pod kinko humanitarnosti, toda odklanjam davek na pravosvo. Ako torej prirede naša pravosvo in izobraževalna društva sestanke in prireditve izključno v izobraževalne svrhe, potem se ne smejo obdobjati. To je stališče, katerega k tej predlogi zavzemam in sem ga povdaril v finančnem odboru. Jednakega mnjenja so bili v glavnem tudi socialisti in demokrati v odboru.

Prometni davek.

Po vzgledu v Nemčiji, na Francoskem in Češkoslovaškem ter Nemški Avstriji predlaga finančni minister tudi takojimenovani prometni davek (srbsko: obrtni porez). Vsakdo, ki kaj kupi, naj bi plačal pri nakupu, odnosno prodaji 1% oddajne svote kot davek. V to svrhu morajo voditi trgovci posebne knjige po predpisih finančnega ministra. Pri luksusnih predmetih je ta davek višji, znaša 2–4%. Izvzete od tega daveka so zadruge in vsi kmetijski pridelki, ko jih proda kmet-producent iz prve roke. Pri prodaji živine pa bi se ta davek moral plačati. Mislim, da bodo davek v predlagani obliki težko izvedljiv, gotovo pa je, da bi zadel najširše sloje našega ljudstva in zato si bomo še dobro premisli, ali ga dovolimo in v kakšni obliki in kakšni meri ga dovolimo.

Davek na premog.

Finančni minister zahteva tudi 10% od prodajne cene pri premogu, pa naj bo to domač ali uvožen iz drugih držav. Pri uvoženem bi se davek plačal na meji pri carinarnah, pri domačem pa od premogovnika. Recimo: v Trbovljah napolnijo vagon in ta stane 5000 K. Trboveljska družba je dolžna plačati od njega 500 K daveka.

Davek na volne dobičke.

O tem davku se je toliko govorilo in pisalo, da je nepotrebno utemeljenost tega davka posebej naglašati. Seveda pa smo morali biti zastopniki ljudstva

zelo odločni, da nam niso kot vojnega dobičkarja označili in obdavčili vsakega manjšega kmetskega posestnika. To se nam je posrečilo in gre samo še zato, da se Ninčičeva relacija 1:3 izpremeni v sedaj uveljavljeno Veljkovičevu relacijo denarja proti kroni 1:4. To se pravi: ko smo o davku preteklo leto sklepali, smo vzel kot davka prost del 13.000 dinarjev. Ker je odgovarjalo to takratni valuti 39.000 K, bi morala biti v sedanji predlogi davka prosta svota 52.000 K, saj je demokratski minister Veljkovič poslabšal razmerje krone proti dinarju v 1:4 in je pri tem ostalo. Omenjam, da je osnutek za ta davek napravljen po bivšem avstrijskem vzorcu in je zamislen kot enkratni davek. Vi ste se v bistvu povsod izrekli zanj, naša naloga pa je bila, da smo ga v bistvu odvrnili od malokmetijstva.

Politični ogled.

Jugoslavija. Politične stranke v Beogradu so se vendar toliko sporazumele, da se je posredilo dr. Vesniču sestaviti zopet vlado, v kateri so ostali isti ministri kot so bili v prejšnji, izjemši radikalca Protiča in demokrata Davidoviča. Mesto Protičevega ministrstva za konstituanto bo zavzel dr. Mušički, Davidovič je pa zamenjal v notranjih zadavah Milorad Draškovič. Nova vlada bo te dni zaprisegla regentu. Preosnovale se bodo tudi pokrajinske vlade v: Sarajevu, Zagrebu in v Ljubljani. V Ljubljani dobito liberalci poverjeniščvo za pravosodje in socijalno oskrbštvo. Na Hrvatskem ostane ban dr. Laginja, demokrati dobre v Zagrebu: notranje zadeve, narodno združje in gospodarstvo.

Italija. D'Annunzio je sklical na Reki skupščino 10.000 ljudi. Ta zbor je proglašil neodvisnost mesta Reke.

Ruska - Poljska. Poljaki so odpolali mirovne odposlanice v rusko mesto Minsk, kjer se bodo začela pogajanja za premirje in mir. Kljub dejству, da je že poljsko odposlanstvo pri Rusih, vendar redča ruska armada nadaljuje svojo ofenzivo. Najhujši boji se vrše krog glavnega mesta Poljske Varšave, katere so hočejo boljševiki polasti za vsako ceno. Da ustvari Poljaki srditi ruski naval, so podvzeli z vsemi svojimi silami protiofenzivo, ki baje dobro napreduje. Znani general Vrangel, ki je začel proti boljševikom ofenzivo iz Krima, je porazil eno boljševiško armado, ujel 4000 boljševikov in jim odvzel veliko vojnega piena.

Kmetska zveza.**Haznanila.**

Shodi: 22. avgusta po ranem opravilu v Prevaljah, popoldne v St. Danijelu in Kotljah na Koroškem.

Zborovanje KZ pri St. Lenartu v Slovenskih goricah. Dne 22. t. m. priredi okrajna organizacija Jugoslovenske kmetke zveze pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah zborovanje v društveni dvorani gostilne pri Arnužu ob osmih zjutraj s sledčim dnevnim redom: Poročilo o političnem položaju, poročilo o okrajni hraničnici pri Sv. Lenartu ter slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor!

Shodi za upnikov Kmetske zveze se vršijo prihodnji teden za okraje Soštanj, Gornjigrad in Vrantsko. V Soštanju v pondeljek 23. avgusta, v Gornjemgradu v torek 24. avgusta, na Vrantskem v sredo 25. avgusta. Začetek povsod ob 9. uri. Zaupniki naj zanesljivo pridejo!

Poročila.

Shod Kmetske zveze pri Sv. Tropicah v Halozah dne 15. t. m. je bil nad vse si-jajno navdušeno obiskan. Udeležencev kmetov in višnjarjev je bilo nad 600. Shodu je predsedoval kmet Krajnc, poročali so: Pušenjak, Žebot in Potrč. Shod je zaključil enoglasni sprejem več za Haloze važnih resolucij. Zborovalci tega shoda so tudi odločno protestirali proti italijanskemu nasilju v zasedenem ozemlju in glede italijanske zahrbtnosti pri olajšavi demarkacijske črte na Koroškem.

V pondeljek, 16. t. m., je bil shod zaupnikov Kmetske zveze za ptujski okraj v Ptiju. Sestanku je predsedoval kmet Brenčič in poročal pa je Žebot.

Za Kmetsko zvezo je ob priliki sinovežnike daroval Jakob Stariša, Stari dvor, župnik Radečec, 20 K. Na gostiji Rajka Grögl na Remšniku so nabrali za volilni sklad KZ 40 K.

Mladinska organizacija.**Shodi in tabore.****Gell.**

Pri Sv. Lenartu bo 22. avgusta prvi orlovske tabor v Slovenskih goricah. Dopolne ob pol 11. uri slovesna sv. maša v stanovska pridiga za mladeniče, nato fantovsko zborovanje na „Posojilnicu“ Popoldne ob 3. uri na istem prostoru javna telovadba Orlov in Orlic. Prijave odsekov od blizu in daleč so velike. Odseki Maribor, Ptuj, Radgona, Ljutomer so obljubili svoje sodelovanje. Prireditev obeta biti siljana. Zato sosedje domačini, prijatelji, znanci, ljubitelji lepe orlovske misli prihajte ta dan k nam in pri pomagajte do popolne zmage orlovnatva! Prlekij,

Bog živi! Na svidjenje dne 22. avgusta pri Sv. Lenartu!

V Konjicah se vrši 8. septembra velik orlovske tabor, ki se ga udeležijo celjsko in druga okrožja. Sodeluje salezijanska godba iz Rakovnika. Priprave v teku, v okraju vladajo zanj veliko zanimanje. Natančen vspored še objavimo. Bog živi!

V Ribnici na Pohorju so se ustanovili preteklo nedeljo po večernicah Širje orlovske odseki: Orel in Orlica za Ribnico ter Orel in Orlica za Sv. Lovrenc na Pohorju. Najprej so nastopili mariborski Orli in Orlice s telovadbo, nato se je vršilo zborovanje. Vodil ga je predsednik katoliškega izobraževalnega društva, g. Luka Držičnik, ki je opozoril, da krščanska načela ne veljajo samo za cerkev in zasebno življenje, ampak tudi v javnem življenju morajo krščanska načela priti do veljave! V boju za zmago krščanske misli stoe v prvi vrsti Orli. V imenu mariborskih Orlic je nove orlovske odseke pozdravila Anica Kotnik, v imenu mariborskih Orlov pa Slavko Pristotnik. Potrebo Orla in Orlice je v navdušenih besedah povdarjala Jožica Schweiger ob Sv. Lovrencu nad Mariborom. Nad vse smo bili veseli mladostno ognjevitega in odločnega govora Miljana Držičnika. Krajne je podal glavne naloge Orla in označil brezverstvo in svobodomiselnost sokolstva. Domiči g. župnik Andrej Fišer je izrazil svoje veselje nad tem, da se ustanovita v njegovi župniji mladinska odseka Orel in Orlica, ki bosta zbirala pod svojo zastavo vso dobromislečo ribnisko mladino. — Novim orlovskim in orliškim odsekom pri Sv. Lovrencu in Ribnici želimo najlepših uspehov!

Slavnost krščanske kmetske mladine v Svetinjah je bila ustanovitev svetinjskega „Orla“ preteklo nedeljo. Zbrali so se v prvi vrsti v izredno velikem številu „Orli“ iz Slovenskih goric in zastopniki mladinskih naših organizacij. Posebno močno so bili zastopani orlovske odseki iz Središča, Ljutomera, Gornje Radgona, Ormoža in Sv. Tomaža. Organizator in predsednik Orla, brat Pirc sam je prišel da vidi in vodi svoje čete v vzhodnih Slovenskih goricah. Poleg njega je pozdravil in imel kot goste svoje mladinske svetinjske naš bojevnik župnik Bratušek, tudi zastopnik amerikanskih Slovencev župnika Goloba, dalje zastopnika Cehov, poslanca J. Vesenjak in pokr. poslanca Meška, voditelja mariborskega učiteljišča Vrežjeja, posebej pa še našega mladinojuba dr. Medveda. Posedno ljubost in slikovitost prireditvi pa so dale naše Orlice iz Središča. Zanimivo je bilo gledati zadržanje domačinov. Ko so se Orli zbrali in prikorakali ob zvokih izvrstne svetinjske orlovske godbe k cerkvi vrh griča, so jih pozdravljali oni, ki so bili na mariborskem taboru z veseljem, navdušenjem in ponosom, drugi pa nekako bolj nezaupljivo. Toda po taboru pri cerkvi in po telovadbi na travniku se je pri vseh nezaupljivost spremenila v zaupanje in ljubezen ter občudovanje. Krščanski stariši so se prepričali, da njihovi otroci nimajo nikjer tako poštenega razvedrila, pa tudi vzgoje in izobrazbe, kakor v naših organizacijah, posebej še v Orlu. Slovesno sveto mašo je organiziral ob prisencu dr. Medved in v svojem cerkvenem govoru je z njemu lastno navdušenostjo govoril mladini in posebej Orlom o pomenu vere za življenje. Na taboru so govorili: predsednik Orlov Pirc, predsednik Ijutomerskega Orlova, okrožja Novak, poslanec Vesenjak, zastopnik ameriških Slovencev župnika Goloba, dr. Medved, potem pa celo vrsta naših mladencov Orlov in mladen Orlic, posebno lepo oni iz Središča in Sv. Tomaža ter domača mladenka, predsednika Dekliške zveze. Po večernicah so domača dekleška igrala prav lepo igro „Raz Marijino sreč“. Orli in Orlice pa so s svojo telovadbo — proste vaje, vaje na orodju — navdušili navzoče ljudstvo. Ustanovitev svetinjskega Orla in prireditve orlovskega tabora v Svetinjah je v čast tamošnjemu ljudstvu, mladini in celi orlovske organizaciji. Zahvala in vse priznanje pa gre našemu tamošnjemu nesobičnemu in vztrajnemu organizatorju župniku Bratušku. Naj živi in prosvita svetinjski Orel in naj bo nov stebri prav narodni in krščanski misli ter ponos tamošnjega našega dobrega krščanskega slovenskega kmetskega ljudstva! Ni nam treba naglašati, da se je celo prireditve izvršila tako, da noben poštenjak ne bi imel opaziti niti ene napačne stvari. Vse je bilo vedih in polno pravega poštenega veselja. Pri stariših je prireditve zbudila ter utrdila zaupanje in ljubezen do našega Orla, nasprotnik pa je nastop Orla moral izsiliti spoštovanje in priznanje.

V Hočah se je 8. avgusta ustanovila Orlica.

Sv. Martin na Paki. Mariborski tabor nastope tako navdušil, da smo v nedeljo dne 8. avgusta tudi pri nas ustanovili telovadni odsek Orel in Orlice. Pridstilo je nad 40 fantov in nad 30 deklet. Veselje in navdušenje med pošteno mladino je veliko. Dal Bog, da tudi tako ostane! Bog živi!

Zene in dekleška 29. avgusta

... na ženske in dekleške tabore:

V Cirkovcah pri Pragerskem za celo Dravsko polje. Ob pol 11. uri sv. maša z nagovorom, potem žensko-dekleški tabor zunaj cerkve. Govori govornik iz Maribora in dekleta iz raznih župnij. Večernicah priredi DZ v Cirkovcah igro „Skrivnostna zaroka“. Dekleta, žene, pridite v prav obilnem številu!

Dne 28. avgusta je romanje na Ptuljsko goro za ženske in deklešte iz celega Dravskega polja.

Pri Sv. Urbanu nad Mariborom za vse obmejne župnije mariborskoga okraja. Ob pol 11. uri procesija z Najsvetejšim in sv. opravilo. Na te zbe-

novanje zunaj cerkve. Govori M. Krajnc. Nastopijo tudi žene in dekleta. Obmejne Slovence! Pridite!

Na Ojški gori pri Polzeli za celo Savinjsko in Saleško dolino. Ob 10. uri sv. opravilo, potem tabor zunaj cerkve. Pridiga in govori č. g. župnik Evald Vračko. Z govori in deklamacijami nastopijo žene in dekleta.

Tedenske novice.

Castni kanonik Jakob Hribenik. Kruta smrt je izbrala kot šestnajsto žrtev v tem letu iz vrst duhovništva lavantske Škofije nad vse priljubljenega mil. gospoda Jakoba Hribenika, častnega kanonika, knezoškof. duh. svetovalca, dekana in župnika Braslovčah. Rojen je bil leta 1857 v Cadramu in kot tretjetelnik v mašnika posvečen leta 1882. Kot kaplan je služboval v St. Juriju ob juž. žel. in v Braslovčah do leta 1890, ko je bil imenovan za spiritualno na mariborskem bogoslovjem učilišču. Leta 1901 je postal župnik in dekan v Braslovčah. Rajni kanonik je bil nad vse blaga duša. Njegovo zlato srce je bilo znano po vsej lepi Savinjski dolini. Ubogi in zatirani žgube z rajnim svojega najboljšega očeta. Njegova gostoljubnost, darežljivost, gorečnost in plemenitost sreca je bila tako splošno znana, da se je o njem po pravici govorilo, da nima sovražnika na svetu. Pogreb preblagega rajnika se vrši v petek dne 20. t. m. ob 10. uri predpoldne. Svetila mu večna luč!

Zupnik Pankracij Gregor. Na Veliko Gospojino je v bolnišnici Rdečega križa v Konjicah umrl v 53. letu svoje starosti župnik pri Sv. Venčeslu, vč. g. Pankracij Gregor. Nad vse vnetemu in počutnemu dušnemu pastirju svetila večna luč!

Našo kmetsko mladino, zbrano na orlovskem taboru, so Sokoli smešili in poniževali, ko so imenovali orlovske „čukovski ples“, „čukarivo“, „črno arzano“, „črno nazadnjaštvo“ itd. Pozivali so Mariborčane, naj udeležencem orlovskega tabora ne dajo stacionir, naj jih ne pozdravijo z zastavami. Zdaj pa, ko se bliža sokolska prireditev, pa hočejo naše vrlo kmetsko ljudstvo, zlasti mladino, zvabiti na svoj sokolski ples. Saj so napravili na Teznu štiri plesišča. Kmetsko ljudstvo! Ali boste zdaj zaušnico, ki so jo vam dali Sokoli ob orlovskem taboru, vračali morebiti s tem, da se udeležite njihove slavnosti? Nikdar in nikoli! To bi bilo nečastno!

Tudi iz radovednosti se naj nobeden naših ljudi ne udeleži sokolske slavnosti v Mariboru! Sokoli so našo orlovske prireditev smešili, zdaj pa naj bi jim mi nosili svoje kronice in jih podpirali? Tolikor ponosa mora imeti vsakdo naših pristašev, da na sokolsko slavnost ne gre!

Sokolska plesišča. Sokoli so preuredili telovadnišče na Teznu svojim namenom primerno. Napravili so nameč tam štiri plesišča.

Liberalni učitelji za sokolsko slavnost v Mariboru. Iz mariborske okolice slišimo glasove, da hočejo liberalni učitelji šolske otroke kar skupno peljati na sokolsko prireditev v Maribor. Tako je na mariborskem učiteljski konferenci predlagal nadučitelj g. Knaflčič iz Radvanja pri Mariboru. Ker pa so nekatere učitelji imeli proti temu pomislike zaradi potrebnega in neljubega jim nadzorovanja otrok, so sklenili, da bodo vplivali na starše, da se starši udeležijo sokolske slavnosti in privedejo otroke seboj. Krščanski starši pa ne bodo vodili svojih otrok na slavnosti brezverskih Sokolov, ki otroke odvračajo ob nedeljah od službe božje, kakor se je to zgodilo v Ljutomeru in v Studencih pri Mariboru in še drugod.

Sokolsko izobraževalno delo. Liberalni dijaki in mlajše učiteljstvo so v Smartru na Paki ustavili Sokola. Pobrali so svoje liberalne ovčice, zmotili pa tudi nekaj pridnih, a nezavednih. Upamo, da se bodo vsem, ki še količaj trezno mislijo, kmalu odprele oči in da bodo spoznali, da liberalni in protikrščanski Sokol ni za nje. Kako hoče naš Sokol vzgajati svoje člane, pokazal je ustanovni večer. Ustanovitev je bila v gostilni. Ko so jim v tej gostilni zaprli vrata, šli so v drugo in tam popivali in plesali do dveh popolnoči. Nato je sledil preprič, pretep, krik in strešjanje z revolverji, tekanje in beganje semintja, kakor v vojni. To so res krasni uspehi agitacije naših dveh visokošolcev, poštne uradnice in mlajšega učiteljstva. Ubogi, zaslepjeni starši in njihovi otroci, ki so zašli v to družbo! Nekateri so pristopili k Sokolu, ker je tam bojda boljša in izobražena družba. Bog pa nas varuj takih olikancev! Starši! Ako hočete, da bodo vaši otroci popivali, plesali in razgrajali cele noči, zapišite jih v Sokola. Ako pa hočete, da ostanejo vaši otroci pošteni in nepokvarjeni, vpišite jih v krščanska društva, zlasti v telovadno društvo Orel!

Nove laži samostojnežev. Ker niso s prejšnjimi lažmi, da vodijo duhovniki Kmetsko zvezo, samostojneži dosegli nobenih uspehov, govore sedaj, da vodijo advokati Kmetsko zvezo. Ponovno je to povdraljal na shodu pri St. Janžu na Dravskem polju dne 15. t. m. brezposelni Šafar Žnuderl, akoravno dobro ve, da so voditelji liberalnih strank, tudi Samostojne, advokati, in da oni kot upravni svetniki bank in drugih kapitalističnih podjetij dajejo samostojnežem denar, da morejo rediti razne brezposelne „govornike.“ G. Žnuderl je tudi trdil, da je hotela celo Kmetska zveza prestopiti v tabor Samostojne. Tega seveda še sam ne verjam, ker dobro ve, kako se trudi njegov tovoriš Urek, da bi z združitvijo Samostojne s Kmetsko zvezo rešil Samostojno poloma in sebe zaslužene sramote. Ali sta gg. Urek in Mermolja tako resnično poučila Žnuderla o svojih korakih? G. Žnuderl pa je pozabil govoriti o dobrolah „Ekonomi“, kaker tudi o tem, kam se je dalo 30.000 K. Katero so se v tari St.

Janž na Dravskem polju pobrale za delnice „Ekonomi“, a noben član ni bil ne delnic, ne kakega drugega potrdila. Voditelji samostojnežev, ali ste že izpolnili oblube, katere ste delali, ko ste pobirali denar za „Ekonomi“? Obljube in laž je celo delo liberalne samostojne stranke, zato pa jo zapuščajo vsi razsodni ljudje, drže se je le bivši štajerčljanci in oni ljudje na deželi (učitelji, trgovci in krščarji), ki so od pamitve privesek liberalne advokatske stranke, naj je ista nastopila pod katerikoli imenom.

Železniška nesreča na Pesnici. Pri železniški postaji Pesnica sta v soboto, dne 14. t. m. zjutraj zara na trčila dva tovorna vlaka z veliko silo drug ob drugega. Pok je bil tako silen, da so ga slišali poleure daleč. Nesreča je zahtevala troje človeških žrtev, 10 oseb je pa bilo težko in lahko ranjenih. Med mrtvimi je sprevodnik Seemann Matija, nadsprevodnik Jožef Silec in štiriletna hčerka težko ranjenega prometnega mojstra Pavlina. Tudi škoda je ogromna. Ena lokomotiva je popolnoma razbita, druga pa deloma poškodovana, 12 vozov je bilo popolnoma razbitih, 10 pa deloma poškodovanih. O kriveh nesreče se vrši preiskava.

Cerkveni rop. V Dolu pri Hrastniku je bila na večer 11. t. m. iz tabernakelna ukradena lepa monštranca s sv. Rešnem Telesom vred. Tat je z močnim železnim orodjem odtrgal ključavnico na tabernakelskih vratah ter še menda isti večer s plenom odišel proti Zagrebu. Vse poizvedovanje za tatom in monštranco je ostalo do sedaj brezvpshe.

Gospodarstvo.

Za volitve v Kmetijsko družbo. Opozarjam naše pristaše, da zoper nepostavnosti pri volitvah delegatov za občni zbor Kmetijske družbe ne vlagajo protestov direktno na družbo, kjer samostojni uradniki vse zavrzijo, ampak potom strankinega tajništva v Ljubljani. Le tedaj je upati na uspeh.

Dol pri Hrastniku. Dne 29. t. m., po prvem sv. opravilu, se vrši pri nas redni občni zbor Kmetijske zadruge v prostorih g. Petra Šentjurca na Dolu. G. nadrevizor Pušenjak nam bo poročal o zadružnem gospodarstvu. Člani zadruge, pridite počasno v občni zbor, da se prepričate sami, da le v zadružnemu je naša rešitev. Ob tej priliki se bodo sprejemali tudi novi člani!

Cebelarska podr. pri Sv. Trojici v Slov. gor. naznanja, da ima dne 29. t. m., ob 8. uri predpoldne zborovanje v gostilni Mlinarič. Vabljeni so vsi udje in tudi neudje.

Prejemanja goveje živine in ovac v Sloveniji v L. 1920.

Letošnje leto se vršijo v Sloveniji redna ogledovanja in prejemanja goveje živine v sledečih krajih: 13. septembra ob 9. uri v Kozjem za pomursko in muriško pasmo za sodni okraj Kozje; 14. septembra ob 9. uri v Smarju pri Jelšah za pomursko pasmo za kraje Smarje in obč. St. Jurij ob juž. žel.; 16. septembra ob 9. uri v Konjicah za pomursko in marijadovsko pasmo za okraj Konjice; 18. septembra v St. Lenartu v Slov. gor. za marijadovsko pasmo za okraj St. Lenart; 20. septembra ob 9. uri v Crenšovici za simodolsko pasmo za kraj Dol. Lenjava; 21. septembra ob 9. uri v Murski Soboti za simodolsko pasmo za kraj Murska Sobota; 4. oktobra ob 9. uri pri Frančišku Ksav. za marijadovsko pasmo za okraj Gornjograd! 6. oktobra ob 9. uri v Slovenjgradcu za marijadovsko pasmo za Slovenjgradec; 7. oktobra ob 9. uri v Pliberku za marijadovsko pasmo za Pliberk; 8. oktobra ob 9. uri v Zelezni Kapli za marijadovsko pasmo za Zelezno Kapljo; 11. oktobra ob 11. uri v Šentvi vasi za celjsko pasmo za Borovlje; 12. oktobra ob 9. uri v St. Jakobu v R. za beljansko pasmo za Borovlje.

K prejemanju se bodo pripustile sledeče živali: 1. plemenski biki, 2. plemenske krave, 3. plemenska mlada živila (telice in bikci) nad enim letom.

Zivinorejci iz pristojnega sodnega okraja naj ob zgoraj navedenih dneh in krajih priženejo svojo živino, dobro osnaženo in z živinskimi potnimi listi eno uro pred začetkom prejemanja na razstavne prostore, kjer se bo takoj po skupinah (krave, biki, mlada živila) razvrstila. Vsaka skupina dobri zaporedne številke in prične s številko ena. Številke se morajo razločno in vidno, najbolje s pripravnimi tablicami, označiti.

Ob določenem času prične presojevalna komisija s presojanjem živine. Po dokončanem presojanju se vrši zborovanje živinorejcev, pri katerem bo živinorejski strokovnjak govoril o uspehu prejemanja, opozarjal na dobre in slabe lastnosti živine ter na nadaljnje rejsko delo v okraju.

Po zborovanju razdelitev daril. Pred končano razdelitvijo daril se razstavljeni živali ne smejo odgnati iz odkazane prostora.

Lastniki obdarovanih živali se morajo z zaveznim pismom zavezati, da bodo držali obdarovane biki še najmanj eno leto, krave in mlado živilo pa najmanj dve leti za pleme. Vsaki prejemanji živali vžge komisijo v levi rog posebno znamenje (P).

Obenem s prejemanjem se vrši v Smarju pri Jelšah plemenski sejm za odvise mlade plemenske bike pomurske pasme, pri Sv. Frančišku Ksaveriju pa za mlade plemenske bike marijadovske pasme. Okraji, ki trpe pomanjkanje na dobrih bikih teh pasem, si ob tej priliki lahko iste nabavijo.

Razven tega se ob priliki govejega prejemanja prejemanje plemenskih ovnov in ovc v sledečih

krajih: Sv. Frančišek Ksaverij, Pliberk in Zelezna Kaplja.

Poverjeništvo za kmetijstvo v Ljubljani.

V obrambo manjših vinogradnikov.

Naše Haloze in Bizeljsko posedata večko število manjših vinogradnikov, katerim je skozi celo leto izkupiček, ki ga dobijo posestnik vinografa za vino, edini življenski vir v vsakem oziru. Posestnik tegača manjšega vinograda v teh krajih je glede prehrane, nakupa oblačila ter obutvi navezan na dohodek, ki mu ga da vinograd v jeseni pri prodaji vina. Vsak tak manjši vinogradnik je v jeseni prisiljen da prodaja vino, da si nabavi za vinski izkupiček zimske prehrane, oblačilo ter obutev in da poravnava dolgove, v katere je bil prisiljen med letom, da se je preživil, plačeval delavce, kupil galico, zvezlo in druge vinogradne potrebščine. Te vrste vinogradnik v jeseni ne more čakati s prodajo vina na poznejši čas, ko pridevira vino na ceni, ampak ga mora na vsak način prodati po jesenski ceni, ker mu gre za preživiljal po zimi. Kakor znano, je vino izpod „preše“ vedno najcenejše. Saj veliki vinski prekupci ter barantaši nakupijo množine vina vedno v jeseni, da dobičkarijo z njim pozneje, ko se začnejo cene vina dvigati ter rasti. Cene morajo in vinu določajo v jeseni izključno debelega dobička, željni prekupci, ki z nastavljivo najnižjih cen odirajo manjše vinogradnike, ki so prisiljeni na jesensko prodajo vina. Radi te po življenskih razmerah prisiljene prodaje vina v jeseni so manjši vinogradniki izročeni na milost in nemilost vinskih prekupcev. Osobito v teh časih obča draginje je manjši vinogradnik pomilovanja vreden revezker mora prodati večkrat vino pod zgubo z ozirom na nizke jesenske vinske cene pri celotni draginji, kateri je izročen. Letos ko bo precej vina, bodo ti manjši vinogradniki naravnost v obupnem stanju pri nizkih vinskih cenah, ako se ne bodo pobrigali za izboljšek njihove gmotne usode naši gg. poslanci in pokrajinska vlada. Dolžnost poslancev naše Kmetijske zvezze je, da se z vso silo zavzamejo za te haloške in bizeljske trpine in našo vlado v Ljubljani prisilijo, da naj odloči ona takoj v jeseni cene za most in vino, da ne bodo vinski prekupci odirali do propada naših manjših vinogradnikov. Te uradno določene vinske cene bi morale biti vsaj tako visoke, da bi imel manjši vinogradnik vsaj nekaj dobička, da bi se lahko preživel na zimo in poplačal dolgove. Vsak pa, ki bi prodajal vino pod uradno ceno, naj bi bil kaznovan. Jesen se bliža, zadeva je nujna, gre za obstoj toliko in toliko manjših vinogradnikov, toraj poslanci na delo!

Zahitev kmetov laškega okraja. 1. Zahitevamo, da vlada ovoli kmetom klanje goveje živine in prodajo mesa na drobno, ker cene živini padajo, ne pa v isti meri cene mesa pri mesarjih. To ne bo v nikakdo škodo mesarske obrti, ker bodo kmetje le redkokdaj in izjemoma se posluževali teh pravic. V obrambo proti izkorisčanju navedene pravice, naj se določi doba, koliko časa mora imeti lastnik govedo. Ta doba pa naj ne presegá šest mesecov. V slučaju nesreče naj se sme vsaki čas brez katerekoli zapreke brez pogoljeno meso na drobno razprodati, ako je le isto vžitno. S tem bo tudi olajšano bednejšim slojem, ker si bodo zamogli vsaj nekaterikrat na leto privoščiti meso, ker bi se pri kmetih ceneje dobilo. 2. Protestiramo proti nameri, da bi se hišni in zemljišni davek plačeval v isti višini v dinarjih, kot se je dosedaj v kronah.

Zelezo. Prvovrstno železo lahko naročimo po ugodni ceni v poljubnih množinah. Da poznamo potrebo železa, prosimo takojšnjih poročil, koliko bi se ga trebalo za posamezne okraje ali zadruge in kakve vrste. Jednako želimo poročil glede bary. Iz naše zaloge se dobijo še sedaj fini in gorljivi spirit, mizarški klej in svinčene gledice (Bleiglätt) po ugodnih cenah. — Občeslovensko trgovsko društvo v Celju.

Prireditve.

Črešnjevec pri Slov. Bistrici. Tamburaško društvo prirediti dne 22. t. m. tri igre in sicer: „Mutasti muzikant“, „Prepirljiva sosed“ in „Blaga duša“ v treh dejanjih s kratko zabavo in licitacijo. K občini udeležbi vabi odbor.

Starigrad pri Slovenjgradcu. Kmetsko bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 22. t. m. na vrta pri Sekavčniku v Starem trgu. Ljudsko igro v 3 dejanjih „Na dan sodbe.“ Začetek ob 4. uri popoldne. Pridite!

St. Pavel pri Preboldu. Katoliško izobraževalno društvo St. Pavel pri Preboldu priredi v Društvenem domu v nedeljo 22. avgusta po večernicah Finžgarjevo igro „Naša kri“. Začetek ob 4. uri popoldne.

St. Andrej pri Velenju. Katoliško izobraževalno društvo priredi ob vrštviti dekliškega tabora na Ojški gori, v nedeljo, dne 29. t. m., dve gledališki igri „Dve materi“ in „Tri sestre.“ Med odmori igra godba. Vrši se ob treh popoldne v prostorih pri Pižnu. Vsi udeleženci dekliškega tabora so prav uljuno vabljeni.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Telovadni odsek Orel priredi v nedeljo 22. t. m. po večernicah igre „Cevljar“. Med odmori poje pevski zbor.

Sv. Križ v Slatini. Bralno društvo vprizori v nedeljo, dne 22. t. m., ob pol štirih popoldne v Društvenem domu Štiridejanko „Dekla božja“ (spolek dr. Lenard). Cisti dobiček je namenjen sirotišnicu v Slov

Mala raznana.**Razna!****URE**

vsake vrste se sprejmano v popravilo. Zalega ur, zlatnine in srebrine. Cene zmerne. Postrežba točna.

JAN IGNACIJ, MARIBOR
Grajski trg v gradu (Burg).

Jurij Juteršnik

stikar in pleskar, Maribor, Branislava ulica 8, se pripreča za izvajanje vseh v to steklo spajajočih del.

554

Gornji deli čevljev
se hitro in dobro po meri izdelajo žudi pošiljajo po pošti. Koreška cesta 64, V. Vešček, Maribor. 647

Ponujam

1000 do 40.000 K posojila na varno mesto. Tudi željni kupiti hišo, akot mogoče z nekaj zemljiščem, za trgovino v primernem kraju. Pismena vprašanja in ponudbe na upravnitve lista. 716

Profesorska obitelj

sprejme 8–12 letne učenke. Dobra oskrba in pomoč v učenju, Maribor, Ciril-Metodova ulica 18, I. ndstr. vrata 5. 725

KINO v Noršincih pri Ljutomeru. Predstave vsako prvo in zadnjo nedeljo v mesecu v dverani Marka Vaupotiča. Zanimive predstave hodo od 8–12. ure zvečer. Delamično lastnik. 723

Zivinski sejm v Poljčanah. Dne 20. avgusta t.l. se bo vršil v Poljčanah velik zivinski in kramarski sejm. 737

Veliki letni

Zivinski in kramarski sejem so včas „na Jernejevo“ dne 24. avg. 1920 pri Sv. Duhu na Stari gori, okraj Ljutomer. Kupci se vabijo.

Vabilo na 18. redni občini posejnice r. z. z. e. v Selincu ob Dravki se bo vršil 5. septembra 1920 v župnijskih prostorih v pisarni ob del 9. ur dopoldan po slednjem dnevnem redu: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročile načelnika. 3. Potrditev računskega zaključka za l. 1919. 4. Poročile o izvršeni reviziji. 5. Volitev načelnika. 6. Sprememba pravil. 7. Služajnosti. 8. Slučaju neskljenosti se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občini zbor, ki bo zvogojno veljavno sklepa. 735

Vabilo na redni občini zbor Hranilnice in posejnice v Selincu r. z. z. n. z., ki se vrši 2. avgusta ob 4. uri popoldne v posejnicnih prostorih. DNEVNI RED: 1. Čitanje in odobrenje zapisknika o zadnjem občinem zboru. 2. Poročilo načelnika in nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za l. 1919. 4. Poročile o izvršeni reviziji. 5. Volitev načelnika. 6. Sprememba pravil. 7. Služajnosti. 8. Slučaju neskljenosti se vrši pol ure pozneje na istem mestu in z istim dnevnim redom drug občini zbor, ki bo zvogojno veljavno sklepa. 732

Kupl sei

Lastniki gezdov pozor!

Kdo želi svoje gezdove, ki so za posekati, predati poštenemu lesnemu trgovcu, naj naslov z nazivom velikosti, gozdova, tosadevne ponudbe na upravo lista. 509

Kupim takoj vedno lahko žago oziroma tudi same upravo. Ponudbe z natančnim opisom na Ivana Guzej, pes. Bukovska vas, Meža ob Dravi. 702

Trgovina z mešanim blagom se želi kupiti ali vzeti v najem. Ponudbe pod „Merkur“ 727.

Kesti, ščetine, staro železo, cunje kupuje vsako množino po najvišjih cenah. KAREL SIMA, POLJČANE.

Preda se!

Na debele! Na drobno!

OBLEKO.

Priproste in najvišje. Todno in solidno delo. Dobre blago. Cenoje kakor kjerkoli, samo pri: ALOJZI ARBEITER, Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 401

Mala hiša z lepim vrtom sposejna za vsake obrt, je po ceni na prodaj. Vpraša se v Dravski ulici št. 15, Maribor. 684

Vitel (Göpel) na prodaj pri Trofexiku, gostilna v Studencih pri Mariboru. 991

Par KONJ se edda za nekaj mesecov brezplačno, same preti dobrimi oskrbi in pri lepem ravnanju. Vpraša se pri upravi. 707

Pravi firnež kilograma po 65 K proda Davorin Tomba, Sv. Vid pri Ptaju. 703

Nekaj dobre **SODOV** ohranjenih štintinjakov in polovnjakov proda Karel Deleczek, Maribor, Krčevna 8/II. (Eugenstrasse). 679

Hiša eno nadstropna z vrom se takoj proda v Koreški cesti št. 102 v Mariboru. Pejsnila daje Ivan Debelak, kmet v Poljčanah. 734

Gonilne jermene iz pravega usnja in „Feeler“ partij jermene za streje, različne vrge za konje, fine in navadne tudi ponosene priporoča IVAN KRAJES.

Aleksandrova cesta 18, Maribor, poleg Balkana. Sedlarška delavnica v Koreški cesti 17. 720

7 polovnjakov vinskih na prodaj v Aleksandrovi cesti 33 na dvorišču, I. ndstr. Maribor. 719

Košare za razpoloženje sadja, ja ima v zalogi razven drugih pletenin Pletarska šola v Straži pri Ptaju. Istotam se vrši razprodaja košar in sedežev za vozove ed K 25— naprej. 721

Pekarski inventar ket truge, deske, vase, kakor tudi vratia pedi, tiple in druge potrebščine. Janez Hožjar, pek, Velika Nedelja. 726

2 rujavi 12–14 letni kobil lepe postave 16 palcev visokosti z popolno vprežno upravo, lovskim vozom in samim vred po udodno ceno vsled opustitve voznosti za takoj na prodaj. Falska elektrarna. 730

Oznanilo. Blizu Sv. Trojice v Slov. gor. je 5 orav zemlje, hišo in gospodarsko poslopje na prodaj. Kupec bo imel takoj 10. polovnjakov pijače in 4 polovnjake vina. Proda se tudi 8 sodov in vse živila, Denarja se male potrebuje, ker je vknjizeno hranilnico. Kupej naj oglasi pri Vinke Zorman, Sv. Trojice. 712

Službe:

Išče se priden hlapce za gospodarstvo. Vstop takoj. Pejsnila daje Anonča na pisarni „Ja dran“, Maribor, Gospodska ulica 44. 649

Samostojna

ženska oseba, popolnoma vajena v gospodarstvu, vino sadje in živinorej s sedelovanjem. Pejsnila daje Anonča ekspedicijo „Jadrana“ Maribor, Gospodska ulica št. 44. 650

Dobre izuri. **pomočnika** sodarskega sprejme v trajno delo pri prosti hrani in stanovanju ter dobrimi placi po dogovoru. Franjo Repič, sodarski mojster v Ljubljani, Količinska ul. 18. Trnovo. 690

Deklica 14–16 let starca se sprejme na deželo. Šober, pekarna, Kralja Petra trga, Maribor. 674

SLOVENSKI GOSPODAR.

Pridnega šoferja išče okrajsko glavarstvo Maribor. 693

Opravnik (Schaffer) zmešča žen poljedeljstva, živinoreje, vinarstva in vrtnarstva, kateri bi tudi pri poljedeljskem delu sodeloval se sprejme pri Ed. Suppanz, Pristeva, 700.

Učenec se sprejme tako v parnem mlhu v Kanizi pri Pernici. 699

Letočarskega pomočnika na živo, preti dobrimi plači in brani sprejme takoj Rajter Anton lončar, Hoče. 675

3 viničar, družine s 4 do 5 delavskimi močmi sprejme ekshibniste gref Pahta, Žgor. Sv. Kuneta. 681

Učenca, poštenik staršev, petročno šolske izobrazbo, zmeščega slovenskega in nemškega jezika sprejme takoj Vid Mory, trgovec v Pliberku. 687

Razpisuje se služba organista in cerkovnika pri Sv. Barbri v Halezah. Letni dekodki v denarju in dveh zbirkah 24.000 K. Stanovanje novo, prostorno in zdravo. Nastop takoj. Cestiljanec imajo prednost. Cerkv. predstojništvo. 703

Služkinja za vse, ki zna skrivnosti tudi navadne kuhe in pospravljanje sob, se sprejme proti mesecni plati de K 120—. Le prida in zvesta moč za dajnimi izprizvrali sredje starosti naj se ponudi Jesip Petrič u lesni trgi v Rečici ob Pah. 734

Deček, 7 let star črvst in zdrav brez staršev se odda v službo, ima veselje k živini. Oglasiti se je v Orehovali, Fr. Pišek, p. Slivnica pri Mariboru. 736

Gospodinja za župnišče na deželi v lepem kraju se ihče za takoj. Ponudbe na upravnitve lista. 738

Viničar spreten in marljiv s 3–4 delavskimi mečmi se sprejme na vinograd A. Prisching, Oskra zasigurna. Redi si lahko 3–4 goved. Besne ponudbe sprejema viničar Prischinga v Ročici, občina Sv. Jakob v Slov. goricah. Jožef Sinič, kateri daje tudi pedrobneja pojasnila. 733

Mr. ph. Ivan Vidmar, LEKARNA „PRI SV. AREHU“.

Znijožane cene! Cevlje dekolenice perilo obleke, petne košare, tržne torbice, razno galanterijske blage debite najceneje pri JAKOBU LAH :: MARIBOR, Glavni trg 2.

Ravno so došle večje množine blaga iz inozemstva, zato razpoljujam po celem kraljestvu. po zelo nizkih cenah:

Anton Močnik CELJE, GLAVNI TRG.

Viničar z ženo, ki je kuvarica in gospodinja, se sprejme pri dobrih ljudeh, ki nimajo majhnih otrok. Mesečna plača 400–600 K in hrana. Župnišče Šestine počela Zagreb. 724

Učenka za trgovino se sprejme tako in stanovanje prekrbljeno. Kasjak Eliza, Bistrica pri Mariboru. 718

Deklica se želi učiti za šivilje „Tribnik“ Pedestrik 120. 717

Deklica 16 let starca poštenik staršev z ivrtno ljudske šolske edupnico, želi vstopiti kot učenka v kake trgovine. Naslov pove uprava lista. 715

Viničarja poštenega dobrega (3–4 osebe) proti dobrimi pogojima išče major Zenecovich, Razvanje-Pivola 6, Hoče. 718

Išče se samostojna kuharica, katera tudi v hiki pomaga. Nastop takoj. Pisemo ponudbe na Valerija Schulzer v Novigradski, Slavonija. 711

Majer in viničar vsak s 4 delavskimi mečmi se sprejme na vino Sp. Sv. Kuneta, Tisse Ernst. 728

Kovaški učenec im pastir sprejme Koren Anton, Žmiklavž pri Hočah. 729

Viničar spreten in marljiv s 3–4 delavskimi mečmi se takoj sprejme na vinograd A. Prisching, Oskra zasigurna. Redi si lahko 3–4 goved. Besne ponudbe sprejema viničar Prischinga v Ročici, občina Sv. Jakob v Slov. goricah. Jožef Sinič, kateri daje tudi pedrobneja pojasnila. 733

Konec draginje! Veletrgovina Strmecki razreže cele zaloge platna, cevira, tiskanice, volne, hlačevine in suška v ostanki ter razpoljuje iste po čudovito nizkih cenih v zavojih po 500 K in 1000 K. Blago je angleškega, francoskega in italijanskega izvora. Kar ne ugaša se zamenja ali vrne denar. Pri naročilu več zavojev se priležijo razna darila.

Veletrgovina in razpoljujana R. STERMELKI, Celje, Slovenija.

BRZOJAVA! Novo blago je dospele Velika izbira — najnižje cene! Preprljajte se in oglejte si zaloge v trgovini 676
Senčar, MALA NEDELJA.

Pšenico, koruzo in otroke, zdravo blago premptrno po brezkonkurenčnih cenah. 695

KOCIAN I DR. K. D. Zagreb.

VINSKE STEKLENICE 7/10 buteljke in **kupi** po najnižji ceni slavnate omote Veltetrgovina vina PUGEL & ROSSMANN, MARIBOR, Trg svetih 41b

Zastopstvo TOVARNE KLOBUKOV VALENTIN MAČEK v DOMŽALAH se nahaja v Mariboru, Slovenska ulica št. 15. Sprejema v popravilo, čiščenje, barvanje itd. vsakovrstne damske in moške klobuke ter naročila na nove. Cene brez konkurenčnosti! 660 Postrežca tečna

LANA tekstilna tovarna d. z. o. z. p. BEGUNJE, SLOVENIJA Izdeluje nogavice, jopiče, svitre in vse druge pletenine in bomba in volne. Imo posebni oddelki za izdelovanje delavskih nogavic.

Kupuje vsako množino domače in inozemske volne.

Dokazano je da se dobiva pri TVRDKI

RUDOLF NIEFERGAL MARIBOR Koroška c. 1 (poleg cerkve sv. Alojzija)

najrazličnejše manufaktурno blago po najnižjih cenah.

Preprljajte sel! 651 Preprljajte sel!

POZOR! z 10 širokimi kamnitimi valjci, premljivimi ležaki, predrezači in varnostnimi pokrevem prvorstne blago, debavila v večji količini takej kaker tudi vitle, mlatinice, trijerje, slamoreznice, grozdne mline, keruzne robkarje, stiskalnice, gnojnike črpalki, potinkane brzeparilnike, tvrdka

IVAN HAJNY MARIBOR Aleksandrova cesta 45 nasproti glav. kolodv. CENE ZMERNE!